

УДК 338.45:631.1:502.131.1

Мельник Л., PhD з економіки, доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

<https://orcid.org/0000-0002-3832-0101>

Приліпкін Н., студент 2 курсу БСЄП-24

Київський національний університет технологій та дизайну

БІОЕКОНОМІКА ЯК ДРАЙВЕР СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Біоекономіка, як модель розвитку, що інтегрує використання відновлюваних біологічних ресурсів, інноваційних технологій та принципів сталості, набуває особливого значення для України в умовах війни. Цей підхід дозволяє не лише підтримувати економічну стабільність, а й сприяти енергетичній незалежності, продовольчій безпеці та екологічній стійкості. У статті розглядаються ключові напрями розвитку біоекономіки в Україні, її роль у воєнний період та потенціал для повоєнного відновлення.

Україна, перебуваючи в умовах війни, стикається з безпрецедентними викликами: руйнування інфраструктури, енергетична криза та необхідність забезпечення продовольчої безпеки. Біоекономіка, що базується на ефективному використанні біоресурсів, пропонує інноваційні рішення для подолання цих проблем. Цей підхід не лише сприяє економічній стійкості, а й відкриває можливості для інтеграції України в глобальні ринки та наукові спільноти.

Основними напрямками розвитку біоекономіки в Україні є біоенергетика як основа енергетичної безпеки, сюди входить використання біомаси, зокрема відходів сільського господарства та лісового сектору, для виробництва біопалива та енергії може значно зменшити залежність від імпортованих енергоносіїв. Розвиток біогазових установок і технологій біоетанолу є критично важливим в умовах воєнного часу для забезпечення стабільного енергопостачання. Інновації в аграрному секторі, які вказують, що Україна залишається одним із ключових постачальників сільськогосподарської продукції у світі. Впровадження біотехнологій, таких як точне землеробство та генетична селекція, може підвищити врожайність і якість продукції, зміцнюючи продовольчу безпеку та експортний потенціал. Наукові дослідження та стартапи включають інвестиції в науково-дослідні проекти та біотехнологічні стартапи сприятимуть створенню нових робочих місць і технологій. Пріоритетними є розробки в галузі переробки відходів, біомедицини та створення біопродуктів, таких як біопластик і біодобрива. Кластери співпраці, що є змістовним для створення регіональних кластерів, що об'єднують науковців, бізнес і державні інституції, прискорить комерціалізацію інновацій. Такі платформи сприятимуть швидкому впровадженню рішень, адаптованих до воєнних реалій. Міжнародна інтеграція включає участь у програмах ЄС (наприклад, Horizon Europe) та співпраця з ОЕСР відкриває доступ до фінансування, технологій і передових практик. Це дозволяє Україні адаптувати глобальний досвід до власних потреб і викликів.

Біоекономіка присутня в ключових сферах. Це і освіта, саме тут розробка спеціалізованих навчальних програм із біоекономіки, зокрема онлайн-курсів, для підготовки фахівців у біотехнологіях, біоенергетиці та аграрних інноваціях. Міжнародні

освітні проекти допоможуть інтегрувати Україну в європейський освітній простір. Це бізнес, який є підтримкою біотехнологічних підприємств і циркулярної економіки, створення продуктів із доданою вартістю (біопаливо, біоматеріали) та стимулювання «зеленого» підприємництва. Це наука, яка проводить дослідження у сфері біоенергетики, генетики та екологічних технологій. Особлива увага приділяється розробці методів переробки відходів і створенню енергоефективних рішень.

Біоекономіка в умовах війни є не лише інструментом економічної стійкості, а й стратегічним напрямом для майбутнього відновлення України. Вона сприяє енергетичній і продовольчій безпеці, підтримує екологічну стабільність і відкриває нові можливості для інноваційного розвитку. Подальші кроки мають включати залучення інвестицій, розширення міжнародної співпраці та створення умов для швидкої комерціалізації біотехнологічних рішень.

Список використаних джерел:

1. Європейська Комісія. (2022). *A Sustainable Bioeconomy for Europe: Strengthening the Connection Between Economy, Society and the Environment*. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/environment-and-climate/bioeconomy_en (дата звернення 22.09.2025)
2. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). (2023). *The Bioeconomy to 2030: Designing a Policy Agenda*. Paris: OECD Publishing. URL: <https://unic.org.ua/partners/4/> (дата звернення 22.09.2025)
3. Міністерство аграрної політики та продовольства України. (2025). *Стратегія розвитку аграрного сектору України в умовах воєнного стану*. Київ: Мінагрополітики. URL: <https://minagro.gov.ua/> (дата звернення 22.09.2025)
4. Пономаренко, С., & Коваль, В. (2024). Біоекономіка як основа сталого розвитку України: виклики та перспективи. *Економіка та суспільство*, (6), 45–52.
5. Horizon Europe. (2023). *Work Programme 2023-2024: Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment*. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2023-2024/wp-9-food-bioeconomy-natural-resources-agriculture-and-environment_horizon-2023-2024_en.pdf (дата звернення 22.09.2025)